

Fritidsnämnden

Behov av ökad kapacitet av anläggningar och ytor för fritid, idrott och rekreation

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar att föreslå att kommunfullmäktige beaktar behoven av anläggningar och ytor för fritid, idrott och rekreation vid fortsatt planering av stadsbyggnad och den demografiska utvecklingen i kommunen.

Sammanfattning

Nackas befolkning växer och den planerade förtätningen skapar konkurrens om mark för idrott, motion, rekreation och andra fritidsaktiviteter. Samtidigt är anläggningar och ytor en förutsättning för såväl föreningslivets verksamhet som folkhälsa. Betydelsen av tillgång och närhet till anläggningar är viktig för att kommunen ska upplevas som attraktiv för både dem som redan bor i kommunen och dem som ska flytta till kommunen när nya bostäder byggs. För att möjliggöra och förenkla planeringen ska nämnderna lämna förslag till kommunstyrelsen om respektive nämnds behov av nya verksamhetslokaler fram till år 2030.

Samtidigt finns det idag inga allmänt accepterade och vedertagna nyckeltal som anger vad ett område bör ha för utbud av möjligheter till att utöva olika aktiviteter på fritiden. Vilket utbud och vilka anläggningar som finns styrs av politiska beslut.

Ett antal utredningar har gjorts vid flera tillfällen under de senaste åren. Under perioden maj till september i år har företaget Ramböll Management Consult gjort en fördjupning av tidigare arbeten. Utifrån den samlade kunskap har kultur- och fritidsenheten sammanställt en förteckning över ett antal idrotts- och fritidsanläggningar som behöver kompletteras med på kort och lång sikt.

För perioden idag till och med år 2020 föreslås att tretton anläggningar, med prioritet ett, byggs till en sammanlagd tillkommande driftkostnad på 15,6 miljoner kronor. Om kommunen själv väljer att finansiera och bygga så beräknas dessa anläggningar få totalt investeringsutgift på 365 miljoner kronor. För denna period, men med prioritet två, föreslås

ytterligare två anläggningar byggas med en driftkostnad och investeringsutgift på 3,6 respektive 7 miljoner kronor. Totalt för etapp ett, perioden 2015-2020, föreslås 15 anläggningar byggas med en tillkommande driftkostnad och beräknad investeringsutgift på 19 respektive 365 miljoner kronor.

För etapp två (år 2021-2025) föreslås 31 nya eller ersättningsanläggningar med en tillkommande driftkostnad på 60 miljoner kronor och beräknade investeringsutgifter på 870 miljoner kronor. För etapp tre (år 2026-2030) föreslås 26 nya eller ersättningsanläggningar med en tillkommande driftkostnad på 36 miljoner kronor och beräknade investeringsutgifter på 519 miljoner kronor.

Ärendet

Bakgrund

Nacka kommuns innevånare beräknas öka kraftigt de kommande åren. Fram till år 2030 kommer antalet innevånare i nämndens prioriterade åldersgrupper att öka med cirka 8 000, motsvarande 44 procent. En ökad befolkning ställer krav på en utbyggnad av välfärdsfastigheter inom olika verksamhetsområden. För att möjliggöra och förenkla planeringen ska nämnderna lämna förslag till kommunstyrelsen om respektive nämnds behov av nya verksamhetslokaler fram till år 2030.

Det finns behov av anläggningar för bredd-, motions- och öppen spontanidrott eller egenorganiserad idrott för olika åldrar med fokus på åldersgruppen 7 – 20 år. Kommunens satsning på idrottsanläggningar syftar bland annat till att få fler att vara fysiskt aktiva för att främja folkhälsan. Även andra typer av lokaler och anläggningar för andra fritidsaktiviteter tas med i detta arbete.

Redan idag framför Nackas föreningar att det är brist på anläggningar och lokaler för att kunna ta emot dem som vill vara med i föreningslivets verksamhet. Tidigare kapacitetsutredning *Anläggningar och ytor för idrott, spontanidrott och rekreation, Faskunger 2013*, bekräftar föreningslivets synpunkter. Föreningslivet föreslår även att befintliga anläggningar ska rustas upp och effektiviseras på olika vis.

Utöver satsningar på idrottsanläggningar och stöd till föreningslivet efterfrågas satsningar även på utegym, näridrottsplatser för egenorganiserade fysiska aktiviteter, vandringsvägar, motionsspår, badplatser, sjöar med anläggningar för vattenaktiviteter (paddling, segling, vattenskidor mm) skidspår, betongytor (skateboard, BMX, kickbike mm), och andra mötesplatser.

Under våren 2015 fick Ramböll Management Consult i uppdrag att fördjupa det arbete som kommunens tjänstemän arbetat med tidigare när det gäller behov av kapacitet för idrott, fritid och rekreation. Uppdraget har genomförts under juni till september 2015. Det arbetet redovisas i en särskild rapport som biläggs denna tjänsteskrivelse.

På regional nivå pågår ett arbete inom föreningen FSKF, föreningen Storstockholms kultur- och fritidschefer. I det arbetet studeras särskilt behoven av regionala anläggningar för mindre eller mer smala idrotter, där inte finns skäl för varje kommun att ha egna anläggningar. Exempel på sådana idrotter är motorsport, rodel, friidrott, handikappidrott med mera.

Den samlade kunskapen som finns nu bör ligga till grund för kommunens bedömning av behov av anläggningar och verksamheter.

Tidigare beslut

Fritidsnämnden beslöt den 25 september 2014 att föreslå kommunfullmäktige att beakta behoven av anläggningar och ytor för fritid, idrott och rekreation vid fortsatt planering av stadsbyggnad och den demografiska utvecklingen i kommunen. Fritidsnämnden beslöt även att en fördjupad studie av behov av idrotts- och fritidsanläggningar ska genomföras under 2015, där bland annat även föreningslivets synpunkter beaktas. I ärendet fanns en beskrivning av fritidsnämndens behov av lokaler och anläggningar fram till år 2030.

Fritidsnämnden beslöt den 12 mars 2015 i ärendet *Behov av ytor för idrotts- och fritidsanläggningar i Nacka stad*, följande att notera informationen till protokollet. Nämnden beslöt också att underlaget kompletteras med behovet avseende andra idrotts- och fritidsaktiviteter som måste tillgodoses när Nacka växer. Detta gäller även anläggningarna som inte får plats i aktuellt område men måste planeras på andra lämpliga platser i kommunen eller i närområdet. Här inkluderas även idrotter/fritid som vanligen inte får kommunalt anläggningsstöd. Exempel på aktiviteter är vattensport, friluftsliv, ridning/hästsport, hundsport, racketsport, golf, vintersport samt motorsport m.m. Bedömningen bör göras utifrån preferenser i Stockholmsområdet, utvecklingstrender samt ett jämställdhetsperspektiv. Detta kan även kopplas till den planerade fritidsvaneundersökningen som kommer att genomföras under hösten.

Fritidsnämnden beslöt den 16 juni 2015 att föreslå kommunfullmäktige att anta en *fritidsstrategi* som ska peka ut riktningen för kommunens prioriteringar de kommande åren och säkerställa att ett fritidsperspektiv genomsyrar långsiktig planering och utveckling för alla som bor och verkar i kommunen.

Vilka och hur många idrotts- och fritidsanläggningar behöver ett område förses med?

Det finns idag inga allmänt accepterade och vedertagna nyckeltal som anger vad ett område bör ha för utbud av möjligheter till att utöva olika aktiviteter på fritiden. Vilket utbud och vilka anläggningar som finns styrs av politiska beslut.

Kultur- och fritidsenhetens har i samband med arbetet med den fördjupade strukturplanen för Västra Sickalön tagit fram ett förslag till modell för vad som kan vara en rimlig

omfattning av kapacitet som kan vara en utgångspunkt för fortsatta diskussioner. Modellen har vid två tillfällen presenterats och diskuterats med NIA, Nacka idrottsallians.

Kultur- och fritidsenhetens bedömning av behov av anläggningar och framtagande av nyckeltal för behovsbedömningar utgår från:

- föreningslivets efterfrågan av anläggningar för sin verksamhet,
- vad allmänheten har för förväntningar på ett utbud, inkomna synpunkter och förslag,
- jämförelser med andra kommuner,
- resultat i nationella som kommunala studier om ungas fritidsvanor,
- bedömningar på vad som kan vara lämpligt och möjligt, utifrån antalet invånare och vad som brukar anses rimligt samt
- befolkningsprognoser.

Följande anläggningar behövs på kort och lång sikt

Den samlade bedömningen, utifrån genomförda tidigare utredningar är att det behövs ett antal nya anläggningar.

Tabell 1) Behov nya anläggningar utifrån rimligt utbud utifrån dagens brist, beräkning inflyttning och för ett önskvärt utbud

Anläggningstyp, Rapport	Antal anl. idag	Behov dag med bef. brist	Behov nya anl. idag	Behov anl. pga. befolkningsökning			Summa behov nya anl. fram till år 2030	Summa anl. 2030
				2020	2025	2030		
Idrottshall	13	18	6	3	2	3	14	27
Evenemangsarena med publikkapacitet	0	0	0	0	0	1	1	1
Friidrott inomhus	0	0	0	1	0	0	1	1
Fotbollsytta motsvarande 11-mannaplan, konstgräs	14,25	16,25	2,00	2,00	2,00	2,00	8,00	22,25
Fotbollshall/-tält	0	1	1	0	0	1	2	2
Friidrott utomhus	3	3	0	0	0	1	1	4
Ishall	6	6	0	0	0	1	1	7
Simbana å 25 meter	11	18	6	1	0	5	12	23
Ridanläggning, stallar	2	2	0	1	0	0	1	3
Ridhus, inomhusridning	2	4	2	0	1	0	3	5
Näridrottsplats för spontanidrott	3	7	3	1	1	1	6	9
Anläggning för skateboard/bmx mm utomhus	2	4	2	1	0	1	4	6
Anläggning för skateboard/bmx mm inomhus	0	0	0	0	1	0	1	1
Utegyrn	3	12	9	1	1	1	12	15
Motionsspår	6	10	4	1	1	2	8	14
Skidspår	5	6	1	1	1	1	4	10
Fritidsgårdar/mötesplatser öppen verksamhet för ungdom 13-18 år	7	7	0	0	0	1	1	8
Mindre träffpunkter/mötesplatser öppen verksamhet för ungdom 13-18 år	2	0	1	0	1	1	3	5
Ungdomens hus, mötesplats, öppen verksamhet för 16-25 år	0	0	0	0	1	0	1	1

Utöver detta finns det en viss efterfrågan av ytterligare anläggningar för mindre eller smalare fritidsaktiviteter, som inte tagits med i detta arbete, som redovisas nedan

- Allmänna tennisbanor samt stöd med tomtmark för föreningsägd tennishall
- Vattensporter, kanothus, kanotstadion, stöd för vattenskidåkning, wakeboard mm
- Lokaler för racketsport, pingislokaler mm
- Tid i idrottshallar för futsal, en form av inomhusfotboll
- Lokaler för fäktning
- Ytor för freesbeegolf och discgolf
- Anläggningar för vintersport, konstsnöspår, rodelbana, slalom
- Anläggning för rollerderby, en flickdominerad idrott
- Cricket
- Golf
- Aktiviteter med djur, hundar, 4H-verksamhet mm
- Orientering, scouting, friluftsliv
- Tillgång till allmänna möteslokaler, hobbyverksamhet, föreningslokaler
- Ytor för lek och öppen fritidsverksamhet utomhus, parklek, 10-14 år

Anläggningar efter prioritet och efter olika tidsmässiga perioder

I bilaga två till denna tjänsteskrivelse finns en förteckning på respektive föreslagna anläggningsobjekt. Förteckningen innehåller bland annat en tabell (tabell 1) med förslag till tillkommande anläggningar sorterat per kommundel. Den tabellen innehåller även en bedömning av i vilken etapp utbyggnaden bör ske. Etapp ett motsvarar perioden idag fram till år 2020, etapp två motsvarar perioden 2021-2025 och etapp tre motsvarar perioden 2026-2030. Val av etapp per olika anläggningar är beräknad utifrån hänsyn till nuvarande behov samt befolkningsutvecklingen. Informationen i tabellen innehåller även en bedömning av prioritet. Det vill säga en rangordning om hur pass angeläget det är att tillgodose ett behov i förhållande till ett annat behov. Prioritet tre motsvarar ett viktigt behov, prioritet två ett mer viktigt behov och slutligen innebär ett en mycket viktig prioritet.

I förteckningen saknas uppgifter om skid- och motionsspår. Dessa behöver utredas vidare och bedömningen är att detta inte påverkar stadsplaneringen i någon väsentlig grad.

Förteckning kan användas för den fortsatta planeringen av utbyggnaden av fritids- och idrottsanläggningar.

Ekonomiska konsekvenser

En utbyggnad av kapaciteten för anläggningar och ytor för fritid, idrott och rekreation innebär naturligtvis stora ekonomiska konsekvenser för Nacka kommun. Dess kostnader och nytta måste prioriteras i förhållande till andra viktiga verksamheter i kommunen och i samband med att Nacka bygger stad.

I bilaga två återfinns en förteckning (tabell 2) som sorterar föreslagna anläggningar utifrån lämplig period (etapp) och prioritet. Den innehåller dessutom en uppskattning av driftkostnader och investeringsutgifter per objekt. Uppgiften om driftkostnader är kostnader för hyra, personal med mera och ska ses som den kostnad som tillkommer om ett beslut sker att bygga anläggningen. Det kan innebära att vid vissa objekt är det en förhållandevis låg driftkostnad. Detta kan orsakas av att det är frågan om en ersättningsanläggning och då tillkommer förhållandevis lite driftkostnader, jämfört med om anläggningen tillgodoser ett nytt behov. Uppgiften om investeringsutgift ska läsas så som om att Nacka kommun alltid väljer att själv bygga och finansiera anläggningen. Detta behöver inte vara fallet då det är tänkbart att framtida anläggningar i vissa fall finansieras och eller byggs av annan part.

För perioden idag till och med år 2020 föreslås att tolv anläggningar, med prioritet ett, byggs till en sammanlagd tillkommande driftkostnad på 15,6 miljoner kronor. Om kommunen själv väljer att finansiera och bygga så beräknas dessa anläggningar få totalt investeringsutgift på 323 miljoner kronor. För denna period, med prioritet två, föreslås ytterligare två anläggningar byggas med en driftkostnad och investeringsutgift på 3,6 respektive 42 miljoner kronor. Totalt för etapp 1, perioden 2015-2020, föreslås 15 anläggningar byggas med en tillkommande driftkostnad och beräknad investeringsutgift på 19 respektive 365 miljoner kronor.

För etapp två (år 2021-2025), prioritet ett till tre, föreslås 31 nya eller ersättningsanläggningar med en tillkommande driftkostnad på 60 miljoner kronor och beräknade investeringsutgifter på 870 miljoner kronor. För etapp tre (år 2026-2030), prioritet ett till tre, föreslås 26 nya eller ersättningsanläggningar med en tillkommande driftkostnad på 36 miljoner kronor och beräknade investeringsutgifter på 519 miljoner kronor.

Bilagor

1. Kapacitetsutredning - Behov av anläggningar och ytor för idrott och fritid i Nacka kommun, Ramböll, september 2015
2. Anläggningsobjekt

Nadia Izzat

Enhetschef

Kultur- och fritidsenheten

Thomas Sass

Utvecklingsledare

Kultur- och fritidsenheten

Susanne Broman Kjulsten

Samhällsplanerare

Kultur- och fritidsenheten